

prima instanță - I. Țurcan,
instanța de apel – A. Panov, A. Pahopol, A. Minciuna,

DECIZIE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată
„Imperimobil”,

în pricina civilă înaintată de Gurschi Ion împotriva lui Asaftei Mihail și
societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, prin care s-a
respins cererile înaintate de Asaftei Mihail și societatea cu răspundere limitată
„Imperimobil” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelanții să
achite plata taxei de stat,

c o n s t a t ă:

La 08 octombrie 2015 Ion Gurschi s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva lui Asaftei Mihail și societății cu răspundere limitată
„Imperimobil” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că prin contractele de împrumut a mijloacelor
bănești din 13 iulie 2015 reclamantul a împrumutat lui Asaftei Mihail suma de
43 800 euro cu termenul de rambursare pînă la 14 septembrie 2015.

Prin contractul de împrumut din 01 august 2015 Gurschi Ion a împrumutat
lui Asaftei Mihail suma de 18 950 euro cu termenul de rambursare pînă la data de
15 septembrie 2015.

Prin contractul de împrumut din 01 septembrie 2015 Gurschi Ion i-a
împrumutat lui Asaftei Mihail suma de 10 000 dolari SUA cu termenul de restituire
pînă la data de 01 octombrie 2015.

Prin contractele de fidejusiune din 13 iulie 2015 societatea cu răspundere
limitată „Imperimobil” s-a obligat să execute integral obligațiile lui Asaftei Mihail
față de Gurschi Ion de restituire a sumelor împrumutate, în mărime totală de 62
750 euro și 10 000 dolari SUA.

Menționează că prin notificarea din 15 septembrie 2015 a informată debitorii despre necesitatea executării obligațiilor asumate anterior, însă aceasta a rămas fără răspuns.

Consideră că în temeiul art.619 Cod Civil și art.872 alin.(1) Cod civil este îndreptățit să ceară pentru neîndeplinirea în termen a obligațiilor dobânzi de întârziere.

A solicitat reclamantul încasarea în mod solidar din contul lui Asaftei Mihail și a societății cu răspundere limitată „Imperimobil” a datoriei în mărime de 62750 euro, 10000 dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 9441,55 euro, suma de 1374,24 dolari SUA și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 25 martie 2016 s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Gurschi Ion.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Asaftei Mihail și a societății cu răspundere limitată „Imperimobil” în beneficiul lui Gurschi Ion suma datoriei în mărime de 62750 euro, suma de 10000 dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii.

S-a încasat de la Asaftei Mihail în beneficiul lui Gurschi Ion dobânda de întârziere în sumă de 9441,55 euro și suma de 1374,24 dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii.

Cerințele înaintate de către Gurschi Ion împotriva societății cu răspundere limitată „Imperimobil” privind încasarea dobânzii de întârziere, s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Asaftei Mihail și a societății cu răspundere limitată „Imperimobil” în beneficiul lui Gurschi Ion cheltuieli de judecată, în mărime de 5000 lei și suma de 3599,37 lei onorariul achitat executorului judecătoresc.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Asaftei Mihail și a societății cu răspundere limitată „Imperimobil” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 45000 lei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței Asaftei Mihail și societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” la 20 aprilie 2016 au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 25 martie 2016, totodată au solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, s-au respins cererile înaintate de către Asaftei Mihail și societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelanții să achite în mod solidar taxa de stat în mărime de 37500 lei, pînă la 07 septembrie 2016, ora 12⁰⁰.

S-a explicat apelanților că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 29 iunie 2015 societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, solicitînd, casarea încheierii recurate și scutire de la plata taxei de stat.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel neîntemeiat a respins demersul privind scutirea de la plata taxei de stat, soluția fiind neargumentată și nemotivată, fără a se indica motivele respingerii cerinței înaintate.

Susține recurentul că, are o situație financiară precară din acest motiv este în imposibilitatea achitării taxei de stat. Prin soluția instanței de apel i s-a încălcat dreptul de acces la justiție prin impunerea la plata taxei de stat, și i se îngreșește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO. Totodată susține recurentul că cuantumul taxei de stat greșit a fost calculat atât de instanța de fond cât și de instanța de apel.

Prin referința depusă la 05 septembrie 2016 avocatul Dumitru Pavel acționând în interesele lui Ion Gurschi a indicat că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele recursului sunt neîntemeiate.

Potrivit art. 425 Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Potrivit normei citate recursul este depus în termen.

Examinând materialele dosarului, încheierea recurată prin prisma motivelor din recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de Procedură Civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

S-a stabilit că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 s-au respins cererile înaintate de către Asaftei Mihail și societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” și s-a obligat apelanții să achite în mod solidar taxa de stat în mărime de 37500 lei.

În acest sens, instanța de recurs relevă că, potrivit, art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Articolul 84 din Codul de procedură civilă prevede că, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat, nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial se achită taxa de stat de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar numai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice. *Litera j) din art. 3 al Legii taxei de stat, statuează că, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor judecătorești se achite 75% din taxa ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.*

Apelantul la depunerea apelului nemotivat a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat probe ce a-r demonstra situația materială precară invocată și imposibilitatea achitării taxei de stat, care ar sta la baza scutirii acestuia de la plata taxei de stat.

Colegiul constată că în cererea de apel apelantul nu a indicat motivele și probe justificative care demonstrează situația materială precară și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel legală și întemeiată, iar recursul neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit art. 85 alin. 4) Codul de procedură civilă, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător sau instanța judecătorească de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În conformitate cu art. 365 al. 4) Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 368 al. 1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu dea curs cererii, acordând-i apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că în cazul când cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții de sine stătătoare cu caracter patrimonial, taxa de stat se va calcula conform valorii fiecărei pretenții aparte art. 87 alin.(1) lit. k) Codul de procedură civilă.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a nu da curs cererilor de apel depuse de Asaftei Mihail și societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” și de ai obliga la plata taxei de stat.

Potrivit art. 118 alin. 1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Colegiul conchide că scutirea de la achitarea taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă la materialele dosarului nu există probe veridice și reale care indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Totodată la cererea de recurs depusă la 29 iunie 2016, recurentul nu a prezentat careva probe în vederea justificării imposibilității achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel nemotivat.

De asemenea, recurentul nu a prezentat probe care să demonstreze veniturile societății, sau să probeze lipsa mijloacelor financiare or, în susținerea afirmației nu au fost prezentate înscrisuri confirmative.

Prin urmare impunerea achitării plății taxei de stat, pentru examinarea apelului, nu reprezintă limitarea accesului la justiție, or lipsește proporționalitatea scopului urmărit și mărimea taxei de stat achitată.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice

contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Cu toate acestea, Curtea admite că, potrivit jurisprudenței sale constante, „dreptul la o instanță“ nu este absolut. El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În aceasta privință, Curtea reamintește ca ea nu a exclus niciodată ipoteza ca interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky împotriva Regatului Unit, p. 80–81, §§ 61 și Kreuz împotriva Poloniei, § 59).

Neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art.85 Codul de procedură civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantei de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or înaintând cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat de aceasta.

Totodată instanța atestă că recurentul nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică că, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze faptul că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceia că nu a dat curs cererii de apel și l-a obligat la plata taxei de stat, pentru examinarea cererii de apel depusă, nu se încalcă dreptul reclamantului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cît și de internațională ori,

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, avînd în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea

justiției.(*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cererii, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumului sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recurentul nu este lipsit de dreptul de a solicita în instanța de apel în conformitate cu art. 86 alin.1) Codul de procedură civilă, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Imperimobil”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, prin care s-a respins cererile înaintate de Asaftei Mihail și societatea cu răspundere limitată „Imperimobil” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelanții să achite plata taxei de stat, fiind acordat termen pentru achitarea taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari